

Biblioteka w kieszeni? O publikacji *Aplikacje mobilne nie tylko w bibliotece* Grzegorza Gmitera i Sebastiana Dawida Kotuły

Renata Ciesielska-Kruczek

Biblioteka Instytutu Neofilologii - Sekcja Angielska. Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie

Książka *Aplikacje mobilne nie tylko w bibliotece* Grzegorza Gmitera i Sebastiana Dawida Kotuły została opublikowana w 2017 r. przez Wydawnictwo Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w serii Nauka, Dydaktyka, Praktyka. Publikacja jest profesjonalnym odzwierciedleniem zainteresowań autorów, które oscylują wokół problematyki wykorzystania nowych technologii w instytucjach kultury i nauki. Głównym celem autorów książki było zainspirowanie jej czytelników do dyskusji na temat możliwości wykorzystania mobilnych aplikacji i urządzeń przez bibliotekarzy, czytelników oraz wszystkich użytkowników zainteresowanych dostępem do zasobów informacyjnych. Potrzeby odbiorców w zakresie szybkiego dostępu poprzez aplikacje mobilne do usług informacyjno-bibliotecznych oraz zasobów cyfrowych generują wykorzystanie coraz to nowszych rozwiązań technologicznych. Chcąc sprostać wymogom użytkowników biblioteki, instytucje nauki i kultury wykorzystują aplikacje mobilne do zaprezentowania swojej zróżnicowanej oferty.

Rozdziały publikacji konsekwentnie wprowadzają czytelnika w tematykę przedmiotu. I tak, charakterystykę metodologii badań przeprowadzonych na potrzeby publikacji prezentuje rozdział pierwszy. Prowadzenie badań dotyczących mobilności, jak zaznaczają sami autorzy, wymaga analizy wieloaspektowej oraz świadomości niestabilności obszaru badawczego: dynamiki zmian wykorzystywanych aplikacji, pojawiających się nowych ofert oraz szybkiej dezaktualizacji literatury przedmiotu. Z ogromnego zasobu liczącego 2 630 000 aplikacji (dane z dnia 12.01.2017 r.) wyłoniono 269 (w tym 55 open source), klasyfikując je jako pomocne w działalności bibliotek i ich użytkowników. Opisane aplikacje dedykowane są osobom zainteresowanym dostępem do mobilnych narzędzi umożliwiających szybkie wyszukiwanie informacji.

Kolejny dział (*Mobilność ludzkiej cywilizacji. Propedeutyka*), autorstwa Sebastiana D. Kotuły, prezentuje historię rozwoju komunikacji, której konsekwencją było opracowanie aplikacji mobilnych. Opisane zostały etapy rozwoju i doskonalenia przekazu informacji, które doprowadziły do powstania technologii mobilnych pracujących na fundamencie internetu i urządzeń przenośnych.

Trzeci rozdział, którego autorem jest Grzegorz Gmiterek (*Wykorzystanie urządzeń mobilnych przez czytelników i bibliotekarzy*), przedstawia problemy dotyczące technologicznych i informacyjnych „rzeczywistości” użytkowników, wykorzystywanie przez nich urządzeń mobilnych oraz przykłady stosowanych przez biblioteki rozwiązań. Posługiwanie się w tych instytucjach narzędziami i technologiami cyfrowymi w coraz większym stopniu wpływa na sposoby i metody komunikacji z czytelnikiem. Użytkownicy oczekują bowiem od bibliotek, aby udostępniane przez nie informacje oraz dokumenty cyfrowe były możliwe do odtworzenia za pomocą urządzeń przenośnych.

Następnie (w rozdziale czwartym *Wybrane aplikacje mobilne*), autorzy stworzyli uporządkowany przewodnik, katalog wybranych polsko- i anglojęzycznych programów, przy czym w doborze opisanych aplikacji kluczowym była możliwość ich praktycznego wykorzystania przez polskiego odbiorcę. Katalog jest uporządkowanym zestawieniem ośmiu kategorii: 4.1 Biblioteki; 4.2 Czytanie; 4.3 Produktywność; 4.4 Nauka i edukacja; 4.5 Pisanie, tworzenie notatek, prezentacji, arkuszy kalkulacyjnych; 4.6 Multimedia; 4.7 Media społecznościowe; 4.8 Komunikacja. Charakterystyka każdej aplikacji obejmuje jej nazwę, producenta, informację o polskiej wersji językowej oraz krótki opis. Notka o każdej aplikacji zawiera informację np. o zawartości publikacji z danej dziedziny nauki, możliwości zarządzania informacją bibliograficzną i cytowaniami, dostęp do pełnych tekstów i abstraktów oraz czy dana aplikacja umożliwia użytkownikowi dzielenie się informacjami bibliograficznymi za pośrednictwem serwisów społecznościowych. Wartościowym rozwiązaniem konstrukcyjnym treści książki, jak podkreśla recenzent prof. dr hab. inż. Włodzimierz Gogołka, jest powiązanie wspomnianej tabeli z katalogiem ocenionych aplikacji.

Autorzy dokonują również rozpoznania i wskazania czynników zarówno ograniczających, jak i sprzyjających rozwojowi możliwości wykorzystania aplikacji mobilnych w bibliotekach. Ważną informacją dla odbiorców jest fakt, że wybrane programy zostały przetestowane na dwóch telefonach komórkowych i jednym tablecie z systemami open source'owymi Android w różnych wersjach.

Twórcy publikacji wskazują na małą popularność aplikacji (o czym świadczy liczba pobrań), a przyczyną takiej sytuacji jest m.in. brak stron internetowych opisujących aplikacje z instrukcjami oraz pomocnymi materiałami. Biblioteczne programy są rzadko instalowane przez użytkowników na urządzeniach przenośnych. Dodam, że monografia jest atrakcyjna dla badaczy przedmiotu również ze względu na zamieszczoną obszerną bibliografię.

Czy biblioteka mieści się w kieszeni? Tak. Dzięki aplikacjom mobilnym (programom pozwalającym na dostęp do wybranych przez ich dostawców funkcji oraz treści) na telefonie lub tablecie użytkownicy z dowolnego miejsca na świecie wypożyczają książki, czytają czasopisma, przeszukują archiwa, wirtualnie studiują cymelia. Cel postawiony przez autorów monografii - przedstawienie analizy rynku aplikacji mobilnych, które mogą okazać się pomocne w działalności bibliotek oraz korzyści wynikające z ich stosowania - został zrealizowany.